

Decyzja

Prezydium KK

nr 153/18

ws. opinii o prezydenckim projekcie ustawy
o realizacji usług społecznych przez centrum usług społecznych

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wnosi następujące uwagi do prezydenckiego projektu ustawy z dnia 25 września 2018 r. o realizacji usług społecznych przez centrum usług społecznych (CUS).

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa wymaga reformy i głębokiej przemiany jakościowej. Dotyczy to zarówno samych struktur instytucji pomocy społecznej, jak i świadczonych usług. To co od lat stanowi przeszkodę w skutecznym wspieraniu obywateli, to przede wszystkim biurokratyzacja procedur, zła organizacja pracy, niedofinansowanie i niedoceniające pracowników socjalnych i pracowników szeroko pojętej pomocy społecznej oraz przeciążenie zadaniami. Istotny problem stanowi również zlecanie dodatkowych zadań samorządom bez wsparcia finansowego ze strony budżetu centralnego. Niestety, zdaniem NSZZ „Solidarność”, przedłożony projekt tych problemów nie rozwiązuje.

Sama koncepcja centrum usług społecznych budzi wiele pytań nie dając odpowiedzi na pytania dotyczące funkcjonowania pomocy społecznej w nowej formule. Dotyczy to np. podległości organizacyjnej CUS. W przypadku utworzenia międzygminnej instytucji, kto będzie ją nadzorował, kontrolował, koordynował jej zadania? Dodatkowo centralizacja usług będzie zaprzeczeniem dotychczasowych działań w zakresie udostępniania ich na najniższym szczeblu administracji, czyli na poziomie gminnym. Przyczynić się to może do ograniczenia dostępności do pomocy społecznej.

Uwagi szczegółowe:

- 1) W art. 2 definiuje się zakres usług społecznych, powołując się na odrębne przepisy. Jednakże przywołane przepisy nie zawierają definicji usług społecznych. Szeroki zakres usług, które zostały określone jedynie hasłowo, będzie budził wiele wątpliwości interpretacyjnych oraz może doprowadzić do chaosu organizacyjnego.
- 2) W art. 9 dopuszcza się tworzenie CUS w miejsce istniejącego ośrodka pomocy społecznej, który może działać na terenie dwóch sąsiadujących gmin. Istnieje uzasadniona obawa, że ośrodki pomocy społecznej oddalą się od swoich podopiecznych, utrudniając im dostęp do świadczeń oferowanych przez ośrodki.

- 3) Art. 10 projektu, zakłada, że centrum będzie mogło zostać utworzone jeśli przejmie wszystkie zadania z zakresu pomocy społecznej oraz dwa dodatkowe, które wymienia art.2 projektu. Należy zwrócić uwagę, że edukacja publiczna, promocja i ochrona zdrowia, kultura, czy kultura fizyczna i turystyka, nie są zadaniami z zakresu pomocy społecznej. Nie wydaje się także, aby poszerzanie działalności przez ośrodki pomocy społecznej o działania z zakresu kultury i turystyki czy edukacji publicznej mogły być odpowiedzią na problemy organizacji życia społecznego w gminie.
- 4) Art. 14 zakłada, że „określone” usługi społeczne będą oferowane wszystkim osobom uprawnionym na zasadzie powszechności. Jednocześnie pomoc ma być kierowana do określonych programem wsparcia osób, spełniających wybrane kryteria. Usługi zatem nie będą miały charakteru powszechnego. Jeżeli, więc zadanie odnosi się do osób uprawnionych, to należy ustalić zasady, zgodnie z którymi uprawnienie to się określa.
- 5) W rozdziale 4 projektu wprowadza się zawody/stanowiska: organizatora usług społecznych, koordynatora indywidualnych planów usług społecznych, organizatora pomocy społecznej, organizatora społeczności lokalnej. Jednak w ustawie o pomocy społecznej jest mowa jedynie o pracownikach socjalnych. Nasuwa się zatem pytanie: pracownicy socjalni przechodzący do CUS i zmieniający swój status zachowają uprawnienia wynikające z ustawy o pomocy społecznej? Projekt tych wątpliwości nie rozstrzyga, dlatego odpowiednie przepisy należałoby doprecyzować, gdyż w aktualnym brzmieniu budzą duży niepokój wśród pracowników pomocy społecznej.

Projektodawca nie przedstawił diagnozy, co do posiadanych zasobów (kadrowych, instytucjonalnych, finansowych) oraz oceny tego, co potrzeba usprawnić. NSZZ „Solidarność” zwraca uwagę, że niektóre rozwiązania zaproponowane w projekcie już funkcjonują. Przedłożony projekt nie bierze pod uwagę zmian, które zachodzą od kilku lat, tj. oddzielanie pracy socjalnej od wsparcia stricte materialnego. Zmiany te zostały poprzedzone pilotażem i obecnie są na etapie wdrażania na terenie całego kraju. OPS w większości realizują wskazane rodzaje usług.

NSZZ „Solidarność” stoi na stanowisku, że wzmocnienie działań oraz poszerzenie oferty pomocowej leży w słusznym interesie społecznym, jednak wdrożenie przedmiotowego projektu niesie za sobą szereg zagrożeń oraz negatywnych skutków dla udzielanej pomocy wymagającym tego osobom, dlatego nie może zaakceptować projektu w obecnym brzmieniu.

Gdańsk, 17 października 2018r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zydorek